

Bert Keizer

‘Ik heb geen zin om in de gevangenis te belanden’

VINCENT BOON

Roddel

Volgens de Roemeense filosoof Emil Cioran zijn mensen maar in twee dingen geïnteresseerd: roddel en metafysica. In de metafysica worstelen we met onze kosmische plaatsbepaling en in roddel proberen we onze maatschappelijke positie te markeren.

In de gezondheidszorg wordt veel en druk geroddeld, niet alleen over al dan niet romantisch getinte lichamelijke verstrengelingen, maar vooral over de stomme streken die andere gezondheidswerkers uithalen. Ik vergeet nooit de tandarts die vele jaren geleden een diepe zucht slaakte toen ik mijn mond opende om te tonen wat daar nog restte aan bijtkracht, waarop hij uitriep: ‘Jezus! Wie is hier in godsnaam aan de gang geweest?’ Artsen kunnen er ook wat van. In mijn jaren als verpleeghuisarts kreeg ik via mijn patiënten heel wat roddel terug over mijn diagnostische onvermogen. Het heeft me jaren gekost voordat ik daar echt om kon lachen, maar ik heb dat stadium van professionele onthechtheid wel degelijk bereikt. Het was meen ik een minuut of tien voordat ik met pensioen ging.

Nu sta ik op het punt om tegen u te gaan roddelen over collega's van wie ik echter naam, noch werkplek, noch medische specialisatie ga noemen, dus dan mag het. Het kan over iedereen en niemand gaan; wie de schoen past die heeft pech en moet maar even slikken. Ik heb het over de dingen die artsen zeggen als ze een verzoek om euthanasie krijgen. Het prettigst zijn de resolute weigeraars die van meet af aan duidelijk maken dat ze het niet zullen doen. Als patiënt weet je dan precies waar je aan toe bent.

Over de bereidwilligen hebben we het een andere keer. Maar de weifelaars zijn de ergsten. Vooral als ze gaan uitleggen waarom ze het in dit ene geval hoogstwaarschijnlijk naar het zich laat aanzien niet gaan doen. Het is niet te geloven wat dokters hun patiënten en zichzelf (?) allemaal wijsmaken rond dit thema.

‘Beseft u wel wat een administratieve rompslomp dat allemaal met zich meebrengt?’ ‘U bent niet terminaal, dan kan het niet.’ ‘Bij dementie is euthanasie helaas onmogelijk.’ ‘Er is eigenlijk geen duidelijke diagnose’ (bij een patiënt die bijna blind is, stokdoof, geen stap kan lopen, incontinent van beide en slechts met tillift uit bed in stoel te krijgen). ‘Uw dementie is veel te erg.’ Of deze: ‘Bij u valt een depressie niet uit te sluiten, dus dan kan het niet.’ ‘Nee, ik mag geen euthanasie doen, ik ben nog in opleiding.’ Maar verreweg de meest gebruikte blijft: ‘Ik heb geen zin om in de gevangenis te belanden.’ Hier zijn natuurlijk allerlei variaties op rond het thema van justitiële wraak. En dat terwijl er in de afgelopen veertig jaar in Nederland nog nooit één arts in de gevangenis heeft gezeten na een gemelde euthanasie. Wat je nooit hoort is de eenvoudige, begrijpelijke en ontwepende waarheid: ‘Ik durf het gewoon niet.’ ■